

Recenzje

DOI: 10.26354/bb.5.4.89.2022

Bartosz Wilk*
ORCID: 0000-0002-8073-9061
b.wilk@wpia.uw.edu.pl

Recenzja książki Ewy Kowalewskiej, *Status prawny składek wpłacanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego*, wyd. C.H. Beck, Warszawa 2021

Autorka, Ewa Kowalewska, jest doktorem nauk prawnych i od 2012 r. pracuje na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego (obecnie jako adiunkt). Wcześniej w latach 1998–2012 pracowała w Oddziale Okręgowym Narodowego Banku Polskiego w Szczecinie.

Zakres prowadzonych przez Autorkę badań naukowych obejmuje m.in. prawo rynku finansowego, w tym zwłaszcza zagadnienia związane z bezpieczeństwem na rynku finansowym. Wobec powyższego, recenzowana monografia wpisuje się w zakres dotychczas prowadzonych przez Autorkę badań, a zarazem łączy dwa zagadnienia szczegółowe: zapewnianie bezpieczeństwa na rynku finansowym przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny (dalej jako: BFG), w tym zwłaszcza w związku z pełnieniem funkcji organu *resolution*, oraz prawo finansów publicznych.

Wiodącym celem badawczym, wyznaczonym przez Autorkę, jest określenie statusu prawnego składek wpłacanych na rzecz BFG, przede wszystkim z uwzględnieniem rozwiązań prawnych przyjętych na gruncie Konstytucji RP¹, w ustawie o finansach

---

* Bartosz Wilk – dr, adiunkt, Zakład Nauki Administracji na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, radca prawny.

¹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.).

publicznych² oraz w ustawie o BFG³. Dokonując analizy „charakteru prawnego” składek wnoszonych na rzecz BFG, Autorka podejmuje się próby zajęcia stanowiska – czy stanowią one należności prywatnoprawne, czy też publicznoprawne. Poza tym, jak wskazuje Autorka: „w rozprawie poddano wnikliwej analizie (w tym krytycznej) i ocenie obowiązujący model finansowania działalności BFG” (Kowalewska 2021, s. 17–18), wskutek przyjęcia, że BFG powinien być wyposażony w zaplecze finansowe, pozwalające na wykonywanie ustawowych zadań (zob. też *Ibidem*, s. 83, 85, 96). Trafnie Autorka konstatuje, że analizowane zagadnienie tylko *prima facie* jawi się jako wąskie (*Ibidem*, s. 329), wymaga bowiem wieloobszarowej analizy – zarówno regulacji dotyczących funkcjonowania BFG w zakresie gwarantowania depozytów i prowadzenia przymusowej restrukturyzacji, jak i ogólnych regulacji sektora finansów publicznych.

Warto zaznaczyć, że przedstawione w monografii rozważania uwzględniają stan prawny na 30 maja 2021 r. (Kowalewska 2021, s. 24). Oznacza to, że omawiana publikacja odnosi się do stanu prawnego sprzed nowelizacji ustawy o finansach publicznych, która weszła w życie 1 stycznia 2022 r.⁴ Na mocy wskazanej nowelizacji rozszerzono katalog jednostek finansów publicznych o Bankowy Fundusz Gwarancyjny⁵. Z tychże względów, z uwagi na zmieniony stan prawny, nie są aktualne konstatacje Autorki m.in. co do tego, że BFG nie jest jednostką sektora finansów publicznych (*per exemplum* Kowalewska 2021, s. 28).

Przede wszystkim na aprobatę zasługuje podjęcie przez Autorkę zagadnienia charakteru prawnego składek, wnoszonych na rzecz BFG. Po pierwsze, ustawa o BFG *expressis verbis* nie przesądza charakteru tychże składek, co sprawia, że ustalenie tego charakteru wymaga przeprowadzenia stosownych analiz.

Po drugie, poruszone zagadnienie budzi spory w doktrynie, i to od lat. Istniały bowiem wątpliwości co do prawnej specyfiki uregulowanych wcześniej w polskim prawie „obowiązkowych opłat rocznych”, które były wnoszone na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego przez podmioty objęte systemem gwarantowania depozytów⁶. Autorka w ramach wstępnych rozważań przypomina stanowiska Sądu Najwyższego z 1997 r.⁷, który uznał, że Rada Bankowego Funduszu Gwarancyjnego nie działa w ramach *imperium*, zatem nie dochodzi pomiędzy Radą a podmiotami podległymi jej kompetencji do powstania stosunku publicznoprawnego. Stanowisko to stało się przedmiotem krytyki profesora Michała Kuleszy (Kulesza 2010, s. 13),

² Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.).

³ Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz.U. z 2022 r. poz. 2253).

⁴ Ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r., poz. 1535).

⁵ Art. 9 pkt 15 ustawy o finansach publicznych, dodany na mocy art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw.

⁶ *Vide* art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz.U. 1995 Nr 4, poz. 18 ze zm.).

⁷ Wyrok Sądu Najwyższego z 22 lipca 1997 r. (I CKN 409/97, LEX nr 31153); uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 1997 r. (III CZP 22/97, LEX nr 31154).

uznając, że wspomniana „opłata roczna” to modelowy przykład należności publicznieprawnnej. Dowodzi to, że także w historycznym stanie prawnym analizowane zagadnienie budziło wątpliwości. Po trzecie w końcu, składki, jako najważniejsze źródło finansowania funkcjonowania BFG, stanowią kluczowe narzędzie do zapewnienia skuteczności wykonywanych przez Fundusz zadań. Problematyka charakteru prawnego składek jest dostrzegana w doktrynie (Nadolska 2019, s. 8–31), jednakże do czasu opublikowania analizowanej monografii Ewy Kowalewskiej nie doczekała się kompleksowego opracowania.

Przedstawione w rozprawie rozważania ujęto w sześciu rozdziałach, które poprzedza wprowadzenie, zaś uwieńcza zakończenie. Każdy z rozdziałów kończą zaś uwagi końcowe, zawierające najważniejsze konkluzje ujęte w punktach, co istotnie zwiększa przejrzystość wyводу.

W pierwszym rozdziale Autorka umiejscowiła składki na rzecz BFG w systemie ciężarów i danin publicznych. Istotną część rozważań w tym obszarze zajęło ustalenie treści pojęć charakterystycznych dla prawa finansów publicznych, jak konstytucyjne ujęcie „ciężaru publicznego” czy też „daniny publicznej”, ze szczególnym uwzględnieniem konstrukcji władztwa daninowego oraz wyróżnienia cech i kwalifikacji danin publicznych. W tym zakresie Autorka dokonała szerokich i skrupulatnych rozważań teoretycznych, których konkluzje mają istotne znaczenie dla dalszych wywodów, przedstawionych w pracy.

W wyniku przeprowadzonych w rozdziale I rozważań Autorka zajęła stanowisko, że składki na rzecz BFG mają „wyjątkową konstrukcję prawną” (Kowalewska 2021, s. 79). Z tego powodu Autorka wprowadza pojęcie *quasi*-daniny publicznej. Nie są bowiem podatkami, opłatami publicznieprawnymi, ani typowymi składkami (jak np. składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne – *Ibidem*, s. 83).

Już w tej części rozważań Autorka wyraża zastrzeżenia co do formy ustalania składek (wątek ten zostanie poruszony w dalszej części recenzji), jak również formułuje postulaty *de lege ferenda*, związane z koniecznością wzmocnienia przysługujących Funduszowi instrumentów prawnych do ściągania składek (Kowalewska 2021, s. 76). Jest to konsekwencja przyjętego przez Autorkę założenia, że składki na rzecz BFG stanowią *quasi*-daninę publiczną.

W drugim rozdziale Autorka poddała analizie dwa główne zadania publiczne, realizowane przez BFG, czyli gwarantowanie depozytów i prowadzenie przymusowej restrukturyzacji (począwszy od przyjęcia ustawy o BFG z 2016 r.), wraz z analizą źródeł finansowania wykonania tychże zadań, jakimi są składki.

W tym rozdziale przedstawiono szczegółową analizę zarówno źródeł finansowania podstawowych zadań BFG, czyli systemu gwarantowania depozytów, oraz przymusowej restrukturyzacji. Omówiono m.in. zakres podmiotów zobowiązanych do partycypowania w kosztach funkcjonowania systemu, jak również konstrukcję poszczególnych składek, wnoszonych na rzecz BFG. Autorka podkreśliła przy tym, że w poprzednim stanie prawnym wprowadzono obowiązek uiszczenia „opłat” (nie zaś, jak ma to miejsce *de lege lata* – składek) na rzecz BFG, jednakże cel obydwu

instrumentów jest tożsamy. Jest nim bowiem zapewnienie źródeł finansowania wykonywania zadań przez Fundusz (Kowalewska 2021, s. 109).

Szczególną uwagę Autorka poświęciła uchwałom Rady Funduszu, określającym zasady wyznaczania składek. Jak wskazano: „przyjęcie tezy, iż składki te stanowią *quasi*-daninę publiczną, wymusza zwrócenie uwagi na charakter prawny podejmowanych przez Radę BFG decyzji w zakresie wysokości tychże składek” (Kowalewska 2021, s. 152). Autorka uznaje, po pierwsze, że uchwały Rady BFG mają cechy właściwe dla aktów stanowienia prawa (*Ibidem*, s. 153). Stanowisko to może *prima facie* budzić wątpliwości, gdyż uchwały Rady BFG, wyznaczające wysokość poszczególnych składek, stanowią element konkretyzacji i indywidualizacji obowiązku prawnego, a zatem mogą być zakwalifikowane jako przykład nie stanowienia, ale stosowania prawa. Jednakże, zaprezentowane przez Autorkę stanowisko zdaje się wynikać z perspektywy, którą przyjęto w prowadzonych rozważaniach. Mianowicie, składki na rzecz BFG uznano za *quasi*-daninę publiczną, zaś wymogiem stawianym daninom publicznym ma być ich określoność. W związku z tym, w świetle tego założenia, formułowanie elementów konstrukcyjnych tychże składek Autorka traktuje jako określanie (stanowienie) elementów obowiązku *quasi*-daninowego (zob. *Ibidem*, s. 281).

W zakresie formy określania składek na rzecz BFG, Autorka rozważa kilka rozwiązań (*Ibidem*, s. 159). Jednym z nich jest określanie składek w drodze decyzji administracyjnej, co jednak, w ocenie Autorki, mogłoby kolidować z podejściem ustawodawcy, zmierzającym do bezwarunkowego charakteru składek. Innym proponowanym rozwiązaniem jest określenie wszystkich elementów konstrukcyjnych składki w akcie powszechnie obowiązującym (rozporządzeniu), zaś wyliczanie konkretnej kwoty miałyby nastąpić w drodze „samowymiaru” składki przez podmioty. To podejście może budzić wątpliwości, gdyż oznaczałoby znaczne osłabienie Funduszu jako odrębnego organu, wchodzącego w skład tzw. sieci bezpieczeństwa finansowego (Kozłowska 2021, s. 19–34). Ponadto, takie podejście utrudniłoby zmianę modelu wyznaczania składek, jak w końcu powierzony to zadanie bezpośrednio organowi władzy wykonawczej.

W części omawianego rozdziału, w której poruszono zagadnienie przymusowej restrukturyzacji oraz źródeł jej finansowania, Autorka odniosła się m.in. do przesłanek wszczęcia *resolution* w świetle art. 101 ust. 7 ustawy o BFG⁸. Autorka uznała przy tym, że największe problemy będzie sprawiała ostatnia z przesłanek, tj. ocena, że podjęcie działań jest konieczne w interesie publicznym. Problemy zaś mają

⁸ Zgodnie z przywołanym przepisem, gdy łącznie są spełnione następujące warunki:

- 1) podmiot krajowy jest zagrożony upadłością,
- 2) nie występują uzasadnione przesłanki wskazujące, że działania podmiotu krajowego lub systemu ochrony instytucjonalnej lub działania nadzorcze, w tym środki wczesnej interwencji, pozwolą we właściwym czasie usunąć zagrożenie upadłością,
- 3) działania wobec podmiotu krajowego konieczne są w interesie publicznym – Fundusz wydaje decyzję o wszczęciu wobec podmiotu krajowego przymusowej restrukturyzacji albo decyzję o umorzeniu lub konwersji instrumentów kapitałowych lub zobowiązań kwalifikowalnych, o której mowa w art. 70 ust. 1 pkt 1 ustawy o BFG.

się wiązać z zastosowaniem przez ustawodawcę klauzuli generalnej interesu publicznego oraz „z braku jednoznacznej definicji czy interpretacji zwrotu «interes publiczny»” (Kowalewska 2021, s. 135). W tej mierze warto podkreślić znaczenie regulacji art. 101 ust. 10 ustawy o BFG. Przepis ten stanowi o tym, że działania w ramach przymusowej restrukturyzacji są podejmowane w interesie publicznym, jeżeli są konieczne do zapewnienia realizacji co najmniej jednego z celów przymusowej restrukturyzacji, o których mowa w art. 66, są proporcjonalne do tych celów, a ich osiągnięcie w takim samym stopniu nie byłoby możliwe w ramach postępowania upadłościowego. Wskazany przepis zaś stanowi implementację art. 32 ust. 5 dyrektywy BRR⁹. Można przyjąć, że prawodawca zarówno wspólnotowy, jak i polski, choć posłużyli się pojęciem „interesu publicznego”, to zarazem określili sposób jego pojmowania, aby ograniczyć nieuchronne wątpliwości interpretacyjne, gdyby „interes publiczny” miałby zostać klasyczną klauzulą generalną.

W kolejnych rozdziałach, III i IV, Autorka omawia odpowiednio charakterystykę składek na fundusz gwarancyjny banków i fundusz gwarancyjny spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, jak również składek na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Warto zwrócić uwagę, że Autorka dokonuje analizy nie tylko regulacji ustawowych, ale także aktów wydawanych przez organy Funduszu, określających zasady wyznaczania składek. Odnosi się także do poziomu środków, zgromadzonych w celu finansowania odpowiednio systemu gwarantowania depozytów i przymusowej restrukturyzacji. Autorka w ten sposób odnosi się do jednego z założeń, które poczyniła w ramach rozprawy, a mianowicie, że skuteczność wykonywania przez Fundusz przedmiotowych zadań skorelowana jest z koniecznością zapewnienia odpowiednich źródeł finansowania.

W rozprawie nie udzielono jednak odpowiedzi na pytanie, czy system jest właściwie skonstruowany pod względem skuteczności zapewniania odpowiedniego poziomu finansowania. Nie jest to wyraz „naukowego asekuractwa”, ale dostrzeżenia przez Autorkę, że – z przyczyn obiektywnych – ocena taka będzie możliwa po zakończeniu pierwszych procesów *resolution*, przeprowadzonych w polskich realiach (Kowalewska 2021, s. 246). W uwagach końcowych analizowanych rozdziałów znajdują się też wątpliwości Autorki co do bardziej detalicznych regulacji, odnoszących się do zagadnienia wyznaczania składek.

Jedynie na marginesie można zasygnalizować wątpliwość, wyłaniającą się po lekturze analizowanej monografii. Wskazano w niej, że inicjatywę w procesie ustanawiania składki nadzwyczajnej ma Zarząd BFG, natomiast organem decyzyjnym jest Rada Funduszu. Autorka podkreśla jednak, że choć ustawodawca ciężarem inicjaty-

⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiająca ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 82/891/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/24/WE, 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2005/56/WE, 2007/36/WE, 2011/35/UE, 2012/30/UE i 2013/36/EU oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 i (UE).

wy w zakresie składek nadzwyczajnych określił Zarząd Funduszu, to: „formułując w art. 11 BankFGwU zadania zarządu BFG, nie wskazał konkretnie występowania przez Zarząd z wnioskiem o podjęcie uchwały w sprawie ustanowienia składek nadzwyczajnych” (Kowalewska 2021, s. 201). Autorka ocenia to negatywnie, skoro merytoryczne przygotowanie rozstrzygnięcia spoczywa na innym organie niż organ decyzyjny. Warto jednak zauważyć, że przywołany art. 11 ust. 2 pkt 4 ustawy o BFG stanowi o tym, że do zadań Zarządu BFG należy m.in. składanie wniosków do Rady Funduszu w sprawach, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 5–10 i 13 ustawy o BFG. W wymienionym katalogu mieści się art. 8 ust. 1 pkt 9 lit. b ustawy o BFG, czyli przepis wyposażający Radę BFG w kompetencję do określenia, na wniosek Zarządu BFG, m.in. wysokości składek nadzwyczajnych na fundusz gwarancyjny banków, fundusz gwarancyjny kas, fundusz przymusowej restrukturyzacji banków i fundusz przymusowej restrukturyzacji kas oraz terminu ich wniesienia.

W rozdziale V poruszono zagadnienie zasad i trybu wnoszenia składek na rzecz funduszu środków gwarantowanych oraz funduszu przymusowej restrukturyzacji. Szczególną atencją Autorka obdarza zagadnienie składek wnoszonych w formie zobowiązań do zapłaty (Kowalewska 2021, s. 249). Uznaje bowiem, że ta forma może być problematyczna w perspektywie funkcjonowania BFG (*Ibidem*, s. 253), co zaś wiąże się m.in. z kwestią zmaterializowania się obowiązku zapłaty. Kolejną problematyczną kwestią, zwłaszcza z perspektywy składek jako *quasi*-daniny publicznej, staje się, w ocenie Autorki, prawo własności środków, gromadzonych przez Fundusz na potrzeby wykonywanych zadań (*Ibidem*, s. 258). Dostrzeżono przy tym, że przyjęte w polskim systemie prawnym rozwiązanie jest zgodne z regulacjami wspólnotowymi. Jednakże zasygnalizowane wątpliwości związane są ze stwierdzeniem, że: „zasady dotyczące gromadzenia składek nie powinny budzić najmniejszych wątpliwości interpretacyjnych, ponieważ od tego zależy sprawne finansowanie wypłat z funduszu środków gwarantowanych oraz prawidłowe prowadzenie procesu *resolution*” (*Ibidem*, s. 295).

W ostatnim rozdziale (VI) Autorka dokonała analizy „ilościowej i wartościowej” działalności BFG w latach 2016–2019. Choć wskazany okres stanowi jedynie wycinek w prawie 30-letniej historii Funduszu, to podyktowany jest faktem, że dopiero od 2016 r. Fundusz odgrywa rolę organu *resolution*. W analizowanym rozdziale Autorka dokonała analizy danych wtórnych, w tym zwłaszcza sprawozdań przygotowywanych przez BFG. Analizie poddano m.in. źródło pochodzenia środków na wypłaty gwarantowane dla deponentów. Autorka dostrzegła, że środki na wypłaty dla deponentów spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych pochodziły w przeważającej części z funduszu gwarancyjnego banków, przez co: „główny ciężar finansowania kosztów upadłości kas w tym okresie poniosły banki” (Kowalewska 2021, s. 327).

Autorka w wyniku przeprowadzonych analiz zdiagnozowała obszary regulacyjne, które budzą wątpliwości interpretacyjne. Ten stan rzeczy, czyli brak klarowności przepisów, spójności, a nawet występowanie luk prawnych, Autorka ocenia krytycznie, bowiem – jak wskazuje – „w sferze kształtowania różnych obciążeń publiczno-

prawnych nie można dopuszczać do działań rodzących wątpliwości interpretacyjne zarówno przez nakładających takie obciążenia, jak i podmiotów zobowiązanych do ich realizacji” (Kowalewska 2021, s. 333).

W konkluzjach analizowanej monografii Autorka dochodzi do przekonania, że BFG jest samodzielnym podmiotem prawa, który ponosi odpowiedzialność publiczno-prawną za wykonanie nałożonych na niego zadań publicznych. W konsekwencji, składki na rzecz BFG Autorka charakteryzuje jako *quasi*-daniny publicznej (Kowalewska 2021, s. 334), co oznacza, że:

- składki na rzecz BFG mają cechy wspólne z klasycznie rozumianą daniną publiczną: „pochodzenie ustawowe, jednostronność, przymusowość, bezzwrotność, regulacja w obszarze prawa publicznego, charakter pieniężny” (Kowalewska 2021, s. 337),
- składki cechują się zarazem odmiennościami, do których zaliczyć można: „specyficzną konstrukcję składek, ich przeznaczenie, sposób określenia wysokości, warunki i ich wykorzystania oraz możliwość «transferu» pomiędzy funduszami, na które te składki są wpłacane” (*Ibidem*).

W analizowanej pracy zawarto wiele wniosków, uwagi oraz wniosków *de lege ferenda*, których szczegółowe omówienie nie jest możliwe w ramach niniejszej recenzji. Z praktycznej perspektywy, warto zwrócić uwagę na postulowane przez Autorkę wzmocnienie katalogu sankcji, które mógłby Fundusz zastosować wobec podmiotów, które albo nie uiszczają wymaganej składki w ogóle, albo czynią to w niewłaściwej wysokości, tudzież z uchybieniem terminu (Kowalewska 2021, s. 341). Wskazuje, że Fundusz, *de lege lata*, może zawiadomić o przestępstwie, stanowiącym nieprzekazywanie składek wbrew obowiązкови, stypizowanym w art. 333 ustawy o BFG¹⁰. Jednakże, jak wskazuje Autorka, choć *de lege lata* takiej regulacji nie przyjęto, to – konsekwentnie do innych przepisów ustawy o BFG – nieodprowadzanie składek mogłoby stanowić podstawę do nałożenia kary pieniężnej (Kowalewska 2021, s. 340). Powyższe postulaty są konsekwencją zakwalifikowania składek na rzecz Funduszu jako *quasi*-składek publiczne, a więc wzmocnienie ich władczego charakteru (zob. Kowalewska 2021, s. 338, 341–342).

Analizowana monografia to pogłębione studium, poświęcone charakterowi prawnemu składek na rzecz BFG. Zagadnienie to ma przede wszystkim wymiar teoretyczny, co bynajmniej nie pozbawia go istotności i praktycznych implikacji. Z natury rzeczy, punktem odniesienia w analizie składek na rzecz BFG jest prawo europej-

¹⁰ Zgodnie z tym przepisem karnym, kto, będąc członkiem zarządu lub rady nadzorczej podmiotu objętego systemem gwarantowania, podmiotu krajowego, organu administrującego spółki europejskiej albo dyrektorem oddziału banku zagranicznego, przez nieodprowadzenie przez ten podmiot obowiązkowych składek, o których mowa w art. 286 ust. 2 lub 3 lub art. 295 ust. 2 lub 4, lub składek nadzwyczajnych, o których mowa w art. 291 ust. 1, art. 292 ust. 1, art. 299 ust. 1 lub art. 300 ust. 1, lub nieodprowadzenie tych składek w odpowiedniej wysokości, mimo dysponowania przez ten podmiot wystarczającymi środkami pieniężnymi pozwalającymi na wniesienie tych składek, doprowadza do powstania straty po stronie Funduszu, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

skie, w tym zwłaszcza dyrektywa DGS¹¹ oraz wydane na jej podstawie (i w jej konsekwencji) akty prawne.

Autorka dostarcza nowego spojrzenia na analizowaną kwestię, tym razem z perspektywy reguł i specyfiki prawa daninowego (wskutek przyjęcia, że składki na rzecz BFG to *quasi*-daniny publiczne). Ta perspektywa pozwala na poczynienie refleksji m.in. nad odpowiednim opatrzeniem składek władztwem administracyjnym, czy też nad proceduralnymi kwestiami ich dochodzenia. Wspomnieć trzeba, że Autorka wskazuje na możliwość dochodzenia składek w trybie cywilnoprawnym, choć, z uwagi na ich specyfikę, adekwatniejszą formą może wydawać się tryb publicznoprawny (Kowalewska 2021, s. 343).

Analizowana monografia przedstawia nową perspektywę analizowanego zagadnienia składek na rzecz BFG. Jest to opracowanie warte lektury, skłaniające do refleksji, a także zachęcające do prowadzenia dalszych analiz w tym obszarze – zwłaszcza w nowym otoczeniu prawnym, tj. po wspomnianym na wstępie włączeniu BFG do grona jednostek sektora finansów publicznych. Monografia Ewy Kowalewskiej może zainteresować grono wielu adresatów. Po pierwsze, badaczy prawa finansów publicznych. Po drugie zaś teoretyków i praktyków zajmujących się szeroko pojętym zagadnieniem prawnych ram funkcjonowania tzw. organów sieci bezpieczeństwa finansowego.

Bibliografia

Kowalewska E. (2021), *Status prawny składek wpłacanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego*, wyd. C.H. Beck, Warszawa.

Kozińska M. (2021), *Banki centralne Unii Europejskiej jako element sieci bezpieczeństwa finansowego w czasie pandemii COVID-19*, Warszawa.

Kulesza M. (2010), *Bankowy Fundusz Gwarancyjny jako podmiot prawa publicznego – recydywa zapomnianego pojęcia*, „Glosa” nr 10.

Nadolska A. (2019), *Obowiązkowa składka na fundusz gwarancyjny banków oraz kas – charakter prawny i znaczenie uchwał Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w kształtowaniu jej wysokości (zarys problemu i przyczynek do dyskusji)*, „Bezpieczny Bank” nr 2(75).

¹¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów.